

Augusztus 13.

Árpádházi Szent Piroska, Szent Pontianus pápa és Szent Hippolitus pap

Árpádházi Szent Piroska

1088 táján-1133.

Szent László király és rheinfeldi Adelhaid leánya.

Bár az ortodox egyház avatta szentté, Piroskát magyar szentként tiszteljük. Miután édesapja meghalt, sokáig Könyves Kálmán udvarában élt. 25 éves korában nehéz lépésre kényszerítette az ország érdeke, mert 1105-ben eljegyezték a bizánci trónörökösrel, Ioannész Komménosszal. A házasság megkötéséhez Piroskának át kellett térnie az ortodox hitre, amelyben az Eiréné (Iréen) nevet kapta. Nyolc gyermeke született. Öten már édesanyjuk életében meghaltak. Szent László leánya jó császárnő és hűséges, segítőkész lett, aki kitűnt elődei közül az államügyekben való jártasságával. A gazdagságára mint az uralkodásnak az eszközére tekintett. Férjével együtt alapította a konstantinápolyi Pantokrator monostort. Sűrűn fogadott szentföldi zarándokokat, küldötteket magyar földről, soha nem fordított hátat a hazájának, többször közvetített a Magyar Királyság és a Bizánci Birodalom között.

Halála után az ortodox egyházban szentté avatták. Mozaik képét a Hagia Sophia a mai napig őrzi. 1134-ben csatatér közelében halt meg, halála előtt felvéve a szerzetesnők fátylát, és a Xené („Az Idegen”) nevet.

Élete példaként állhat előttünk, mint olyan asszony, aki a hazájától távol is igyekezett minden feladatában jól helytállni, elfogadva és felismerve szerepét az életben.

Szent Pontianus pápa

Róma, II. század-Szardínia szigete, 235.

I. Orbán pápát követte a római püspöki székhelyen, öt évig volt pápa (230-235). Maximus Thrax

császár (235-238) - elődjének kereszténybarát politikájától eltérően - törvényekkel fordult a keresztények ellen, és elsősorban a papokat, a püspököket és a pápát vette célba. Ennek az üldözésnek lett áldozata Pontianus pápa is.

Nem végezték ki, hanem „ad metalla” ítélettel (bányamunkára) Szardínia szigetére száműzték. Ő, annak érdekében, hogy a nyáj pásztor nélkül ne maradjon, 235. szeptember 28-án lemondott a pápaságról. Így lehetőség nyílt az utód megválasztására. Ez a pápaság történetében az első olyan esemény, amelyet krónikások nap szerinti dátummal rögzítettek.

A szigeten a száműzötteket bányában dolgoztatták. A bánásmód kegyetlenségére utal az is, hogy akkoriban csak a Halál szigetének hívták. Pontianus pápa holttestét Fábían pápa idejében (236-250) Rómába vitték, és a Callistus-katakombában temették el.

A római naptár Pontianusszal együtt említi Hippolitust is, aki pap volt, és a pápával együtt a számkivetésben halt meg. A történészek számára azonban nem könnyű feladat tisztázni, hogy ki is ez a Hippolitus.

Általában arra gondolnak, hogy az a római teológus, aki Callistus pápával szemben lépett föl. Egy fontos írása ránk maradt, amelyben szembeszáll a korabeli eretnekségekkel. Kezdetben csak teológiai és lelkipásztori kérdésekben volt más véleményen mint a pápa, később azonban a szembenállás odáig fajult, hogy ellenpápa lett, és szembenállását még Pontianus idejében is folytatta. Csak a számkivetésben tért meg és nyújtotta kezét kiengesztelődésre.

A római martirológium ezzel szemben úgy tudja, hogy Hippolitust Valerianus császár idejében fogták el Rómában. A dajkájával együtt hittagadásra akarták kényszeríteni. Mikor kitartottak keresztény voltak mellett, kegyetlen kínzás után ló farkára kötötték, és addig vágattak vele, amíg meg nem halt. (A Hippolitus név görögül Hippolytosz, s annyit jelent: 'aki betöri a lovat'.)

Prudentius, a hispániai költő (+ 405 után) a két történetet ötvözte, és drámai hőskölteményt írt Hippolitusról, aki előbb szakadár, majd hős vértanú lett.

Pontianus pápa ünnepét a XII. században vették fel a római naptárba, november 19-re. 1969

óta mindkettőjüket augusztus 13-án ünnepeljük, azon a napon, amelyen a Depositio Martyrum (354-ben) átvitelükről emlékezik meg.

A szent pápa életéről oly kevés adat maradt fenn, hogy még a legendák sem tudnak róla jóformán semmit. Az egyik legenda úgy tudja, hogy botokkal verték halálra; egy másik szerint a gyilkos éghajlat és a malária ölte meg hosszú, kínos szenvedés után.

Szent Hippolitus pap

170 körül-Szardínia szigete, 235

Szent Hippolitus Pontianus pápa társa lett a szenvedésben és a halálban. Úgy ölték meg, hogy kezét-lábát összekötve egy vízzel teli gödörbe dobták.

Szent I. Callistusszal, Szent I. Orbánnal és Szent Pontianusszal szemben ellenpápa. Viktor pápa idejében érkezett Rómába, nagy tekintélyre tett szert mint tanító pap. Órigenész is meghallgatta, amikor Rómában járt. Amikor Zefirinus pápa maga mellé vette diákonusként Callistust, ő fölháborodott és a diákonus ellen felhozott erkölcsi kifogásokon túl a pápát is megvádolta modalizmussal (Szenháromság-tagadó eretnokséggel). Callistus pápasága végképp elviselhetetlen volt számára, s mikor a pápa diteizmus (kettős isteni természetet feltételező tévtanítás) miatt őt és tanítványait kiközösítette, ellenpápaként lépett föl. Callistus minden intézkedését élesen bírálta: a szabadok és rabszolgák házassága érvényességének elismerésében a konkubinátus (ágyasság: házasságon kívüli tartós, együttéléssel járó nemi kapcsolat) szentesítését, az enyhe bünbánati fegyelemben az Egyház lezüllesztését látta, és eretneknek bélyegezte a pápát.

Ha a római vértanú történetét hallgatjuk a legendából, akkor megtudjuk, hogy katonatiszt volt, annak a börtönnek a parancsnoka, amelyben Lőrinc diákonust tartották fogva. Lőrinc megtérítette és megkeresztelte. Hippolitus temette el a vértanú testének maradványait. Amikor kiderült, hogy Hippolitus keresztény, bíróság elé állították. Megfosztották ruháitól, és különféle kínzásokkal arra akarták kényszeríteni, hogy áldozzon a bálványoknak. Dajkája, Concordia, akit a háznép többi tagjával együtt elfogtak, így válaszolt a bírónak: *„Inkább akarunk urunkkal együtt tisztességben meghalni, mint becstelenségben élni!”*

A bíró így dühöngött:

„Ezt a szolganépet nem lehet másként jobb belátásra bírni, csak durva büntetéssel”

és ólmos ostorokkal verette meg Concordiát. Hippolitus pedig így biztatta övéit:

„Testvérek, ne féljete! Van nekünk egy nagyon jó Urunk!”

Augusztus 13. Árpádházi Szent Piroska, Szent Pontianus pápa és Szent Hippolitus pap

Írta: Benedek Csaba

2016. augusztus 13. szombat, 02:45 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:35

Erre a bíró egész házanépét a szeme láttára lefejeztette, Hippolitust pedig egy ló farkára köttette, majd tövises bozótban addig nyargaltak vele, amíg ki nem lehelte lelkét.

Irodalom:

<http://www.katolikus.hu/szentek/piroska.html>

<http://www.katolikus.hu/szentek/0813.html>

<http://www.szentpiroska.hu/?q=node/2>

<http://www.ktp.hu/kalendar/augusztus-16-szent-pontianus-es-szent-hippolitosz-vertanuk>